

21 MARS 2013

DITA NDËRKOMBËTARE PËR ELIMINIMIN E TË GJITHA FORMAVE TË DISKRIMINIMIT RACOR - JAVA
EUROPIANE E VEPRIMIT KUNDËR RACIZMIT

ECMI KOSOVA BËN THIRRJE PËR TË RRIUR VEPRIMIN KUNDËR DISKRIMINIMIT

Me rastin e Ditës Ndërkombëtare për Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit Racor dhe Javës Evropiane të Veprimit Kundër Racizmit (16-24 mars 2013), Qendra Evropiane për Çështje të Minoriteteve (ECMI Kosova) dëshiron të ritheksoj angazhimin e saj të fortë për krijimin e një shoqërie tolerante, pluraliste, dhe shumetnike në Kosovë, dhe në të njëjtën kohë u bën thirrje të gjithë aktorëve relevantë që të rrisin përpjekjet e tyre për t'i dhënë fund problemit të vazhdueshme të diskriminimit në shoqërinë kosovare.

Kosova ka një nga kornizat më gjithëpërfshirëse ligjore kundër diskriminimit në botë: Kushtetuta e Republikës së Kosovës vendosmërisht përcakton parimin e jo-diskriminimit, pluralizmit dhe barazisë para ligjit, si vlera të saj thelbësore, për më tepër, në vitin 2004 Kosova ka miratuar një Ligj shumë ambicioz Kundër Diskriminimit si dhe konventat kryesore ndërkombëtare që janë drejtpërdrejt të zbatueshme në Kosovë, duke përfshirë Konventën Evropiane për të Drejtat e Njeriut (ECHR) dhe Konventa Ndërkombëtare për Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit Racor (CERD).

Megjithatë, diskriminimi vazhdon të mbetet si fenomen në shoqërinë kosovare. Këtij problemi serioz i kushtohet vëmendje e pamjaftueshme dhe shpesh problemi i diskriminimit mohohet apo edhe propagandohet nga vendimmarrësit, gjithashtu në shoqërinë kosovare ekziston një nivel përgjithësisht i ulët i vetëdijes për diskriminimin. Disa nga problemet që kërkojnë vëmendje urgjente në lidhje me diskriminimin e komuniteteve pakicë në Kosovë përfshijnë çështjet si në vijim:

Komunitetet **rom, ashkali dhe egjiptian** janë mes grupeve më të cenueshme ndaj diskriminimit në Kosovë. Paragjykimet ndaj këtyre komuniteteve janë shumë të përhapura dhe nuk janë ndërmarrë veprime të mjaftueshme për të trajtuar këto qëndrime negative. Ankesat për diskriminim në qasje në shërbimet publike janë mëse të zakonshme. Gjithashtu, gjatë dy viteve të fundit shkollore, ECMI Kosova ka pranuar raporte mbi një numër të rasteve ku shprehimisht

thuhet se fëmijët e komuniteteve rom, ashkali dhe egjiptian fëmijët kanë vijuar procesin mësimor në klasë të ndara të veçuar nga kolegët e tyre shqiptarë.¹

- **Sistemi arsimor** në Kosovë angazhohet shumë pak për të promovuar vizionin e një Kosove shumetnike e cila është e angazhuar për tolerancë dhe respekt për shumëllojshmëri. Në fakt, në disa raste janë promovuar stereotipe negative përmes materialeve shkollore: për shembull, në librin shkollor të klasës së tetë-8 “Leximi 8”, pjesëtarët e komunitetit rom janë portretizuar në një mënyrë jashtëzakonisht përlulëse.
- **Ligji Kundër Diskriminimit**, pavarësisht që siguron mbrojtje kundër një numri të gjerë të formave të diskriminimit, ka qenë kryesisht i paefektshëm, vetëm një numër i vogël i rasteve të diskriminimit janë shfaqur dhe/apo trajtuar në gjykata që nga miratimi i ligjit në vitin 2004. Kjo ka qenë për shkak të dy faktorëve kryesorë: (1) mungesës së të kuptuarit të diskriminimit mes praktikuesve të ligjit dhe shoqërisë kosovare si një tërësi, dhe (2) procedurave të papërcaktuara dhe të paqarta për zbatimin e këtij ligji.

Duke marrë këtë në konsideratë, ECMI Kosova do të donte të rritte angazhimin e saj për krijimin e një shoqërie tolerante, pluraliste, dhe shumetnike në Kosovë. Gjatë viteve të fundit, ECMI Kosova ka ndërmarrë veprime ligjore kundër diskriminimit, duke avokuar në mënyrë aktive për ndryshimin e Ligjit Kundër Diskriminimit, dhe duke promovuar tolerancë dhe respekt për shumëllojshmëri në sistemin arsimor të Kosovës.

Sot, në Ditën Ndërkombëtare për Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit Racor, ECMI Kosova u bën thirrje institucioneve qeveritare dhe palëve të tjera përkatëse që:

- të njohin problemin e diskriminimit në Kosovë dhe të rrisin ndërgjegjësimin për këtë çështje;
- të ndërmarrin veprime konkrete për të luftuar paragjykimet dhe stereotipat; dhe
- të promovojnë dhe mbrojnë diversitetin dhe respektin ndër-etnik në Kosovë.

Kjo komunikatë për media është zhvilluar në mbështetje të Javës Europiane të Veprimit kundër Racizmit të organizuar nga OJQ-ja Holandeze UNITED në mes 16 dhe 24 mars 2013.

Për më shumë informacion, shih burimet si më poshtë:

Veçimi i fëmijëve të komuniteteve rom, ashkali dhe egjiptian në klasë të ndara

Analizë e shkurtër e ECMI Kosova mbi “Arsimin e veçuar në Kosovë”, në dispozicion në:

<http://www.ecmikosovo.org/images/03-07-2012 - ECMI Kosovo Policy Brief - Segregation in Education.pdf>

¹ Shih: Buletini Informativ i ECMI Kosovës mbi “Arsimin e veçuar në Kosovë”, në dispozicion në:
<http://www.ecmikosovo.org/images/03-07-2012 - ECMI Kosovo Policy Brief - Segregation in Education.pdf>.

Buletini Informativ i ECMI Kosovës mbi “Arsimin e veçuar në Komunën e Gjakovës” në dispozicion: http://www.ecmikosovo.org/images/21-01-2012_Information_Bulletin_-_Segregation_in_Education.pdf

Arsimi në Kosovë

Raporti i Qendrës për Arsim të Kosovës “Kosovë 1912 - 2000: Në tekstet shkollore të historisë së Republikës së Kosovës, Shqipërisë dhe Serbisë”, në dispozicion në: http://www.kecks.org/botimet_files/Kosova%201912-2000_eng.pdf

Ligji Kundër Diskriminimit

Doracak Ligjor i ECMI Kosovës “Grupet e cënueshme dhe të marginalizuara në Kosovë” (f. 144-151), në dispozicion në: <https://docs.google.com/file/d/0ByGtGDQ1znlUNW9icE9SZk5uZW8/edit>

Raporti i Nismës së të Rinjve për të Drejtat e Njeriut mbi “Ligjin Kundër Diskriminimit në Kosovë: mbas shtatë vjetësh”, në dispozicion në: <http://ks.yihr.org/en/article/111/Anti-Discrimination-Law-in-Kosovo-seven-years-on>

Rreth ECMI Kosovës

ECMI Kosova është organizata kryesore jo-qeveritare e angazhuar me çështje të pakicave në Kosovë, me synimin më të gjithëmbarshtëm të zhvillimit të institucioneve përfshirëse, përfaqësuese dhe të ndjeshme ndaj komuniteteve, institucione këto, që mbështesin një Kosovë të qëndrueshme shumë-etnike. ECMI Kosovë kontribuon në zhvillimin, fuqizimin dhe implementimin e legjislacionit dhe të praktikave më të mira të qeverisjes dhe përkrahë institucionalizimin e organeve që kanë të bëjnë me komunitetet, duke forcuar gjithashtu kapacitetet e përfaqësuesve të komuniteteve nga shoqëria civile, partitë politike dhe qeveria për të bashkëvepruar në mënyrë konstruktive dhe të qëndrueshme.